

Ліричний герой переконаний, що рідна гавань, природа і самотність принесуть умиротворення та спокій. А тому не варто занурюватись у вир життя.

Мандрівник вирішує врятуватись від спокуси не пізнаючи її. Таким чином він надіється "коротати вік", досягнути небесного вінця (святості). Ліричний герой любується чистими потоками вод, в яких віддзеркалюється увесь світ. Він не аналізує, не розкладає його по частинах, а умиротворено оглядає працю природи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус П. В. Григорій Сковорода як мандрівник : текст і контекст // Григорій Сковорода - джерело духовної величі і сучасність : зб. наук. праць. К., 2009. С. 189.
2. Прокопов Д. Є. Філософія Г. Сковороди // Історія української філософії. К. : Академвидав, 2008. С. 274.
3. Сковорода Г. Сад пісень. К. : Веселка, 1968. 34-43 с.
4. Чижевський Д. Історія української літератури. К.:Академія, 2003. 228

Ольга Ванюсів,

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

*студентка 2 курсу заочного відділення
факультету філології і журналістики*

*Науковий керівник:
к. філол. наук М. Любінецька*

**МНОЖИННІСТЬ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ РОМАНУ «Я БАЧУ, ВАС
ЦІКАВИТЬ ПІТЬМА» ІЛЛАРІОНА ПАВЛЮКА**

Ілларіон Павлюк – сучасний український письменник, журналіст, документаліст, військовослужбовець, автор бестселеру «Я бачу, вас цікавить п'ятьма». В українській літературі тексти Павлюка виділяються серед інших жанровою та стилістичною своєрідністю, великою кількістю майстерно продуманих алюзій і яскравих художніх деталей, екзистенційним підтекстом, цинічною реалістичністю образів та персонажів, множинністю інтерпретацій та багатоманітними відсилками до міфології, зарубіжної літератури, містичних легенд, інших мистецьких творів.

«Білий Попіл» – текст, з якого розпочалась письменницька кар'єра Ілларіона. Роман в стилі нуар безперечно є не надто поширеним явищем в українській літературі. Досить складний в написанні, «чорний роман» потребує неабиякої художньої майстерності. Павлюк не повністю занурюється в цей стиль, оскільки нуар в масовій культурі вважається суто урбаністичним творінням, чого не можна сказати про «Білий Попіл», де більшість головних подій розгортаються на хуторі. Урбаністичним елементом у творі є тільки зав'язка, яка відбувається у кримінальному районі Києва. Проте можна досить чітко простежити такі риси нуару, як похмура атмосфера, елементи детективу і трилеру, цинічна манера оповіді з використанням сленгу, динамічний і гострий сюжет. Найвиразнішою рисою «чорного роману» у творі є головний персонаж, Тарас Білий, образ якого створений в стилі нуар: приватний детектив середніх років із складним заплутаним минулим, іронічно-саркастичною манерою поведінки, знаний в маргінальних колах, розумний та проникливий. В українській літературі цілком справедливо «Білий Попіл» можна вважати новаторським текстом, зважаючи на його стильову та жанрову своєрідність.

«Я бачу, вас цікавить п'ятьма» – психологічний трилер, який сколихнув багатьох читачів та літературознавців. Це той самий випадок, коли так звана «висока полиця» або елітарна література стає мейнстримом. В основі сюжету історія про кримінального психолога Андрія Гайстера, який потрапляє у дуже дивне місто Буськів Сад, щоб розслідувати зникнення маленької дівчинки.

Про надзвичайно широкий світогляд письменника свідчить величезна

кількість алюзій і відсилок до найрізноманітніших джерел. Наприклад, концепція міста Буськів Сад побудована на ідеях фінської міфології, про що сам Ілларіон розповідає в одному з інтерв'ю: «Буськів Сад – це пекло за фінським зразком....У Суомі були вірування, що в пеклі ти проживаєш найгірший варіант свого життя вічно...Для мене дуже важливо було, щоб цей жахливий найгірший варіант життя був максимально схожий на реальність». [1]. Завдяки непідробленій реалістичності життя персонажів основа концепції Буськового Саду як пекла саме фінського зразка є не поверхневою та очевидною, а вміло завуальованою і непомітною, що свідчить про високу художню майстерність автора. Відповідно, читачі по-різному інтерпретуватимуть твір, зважаючи на те, чи помічають вони джерела, з яких черпав ідеї Ілларіон під час написання тексту.

Новаторство трилеру «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» полягає у множинності інтерпретацій та величезній кількості алюзій. Текст переповнений до дрібниць ретельно продуманими художніми деталями. Наприклад, після того, як Андрій ледь не потрапляє під авто і зустрічає дивного чоловіка з намальованим обличчям, він прокидається у своїй квартирі та відчуває сильний холод. Ця художня деталь вказує на те, що він насправді помер і незадовго після цього потрапляє в пекло, тобто в Буськів Сад. Коли головний персонаж сідає в потяг, в купе звучить пісня «Highway to Hell», що перекладається як «дорога в пекло». Інтерпретація сюжетних поворотів залежить від того чи помічає читач ці дрібні геніальні деталі та алюзії, яких у тексті є безліч: починаючи від таких очевидних, як образ Харитона, змальований з давньогрецької міфології, закінчуючи зовсім не помітними, як от прізвище головного персонажа Гайстер, що з німецької перекладається як журавель.

Особливо у трилері виділяється кінцівка. Павлюк дає можливість інтерпретувати історію по-різному: сприймати всі події як такі, що реально сталися з Андрієм, або ж вважати, що це все було його сном чи видінням під час коми.

Варто зазначити, що в незалежності від того чи здатні читачі розпізнати всі алюзії та ідейні джерела, якими надихався письменник, твір захоплює гострим сюжетом, саме тому він став настільки резонансним в українській

літературі.

Як «Білий Попіл», так і «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» містять в собі глибокий екзистенційний підтекст, який лежить в ідейній основі цих творів і полягає в розкритті природи зла, що чинять люди. Після прочитання цих двох творів Ілларіона Павлюка цілком справедливо можна назвати дослідником людського зла, «п'ятьми» всередині нас, особливо якщо ще взяти до уваги його діяльність як журналіста й документаліста. Не зважаючи на це, Ілларіон Павлюк – затятий гуманіст, який вірить у те, що за своїм началом люди добрі, а зло – набуте, проте ця думка не звільняє нікого від відповідальності за власні дії та вчинки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інтерв'ю Ілларіона Павлюка на каналі «Це ніхто не буде дивитись» (інтерв'юєрка Емма Антонюк). URL: <https://youtu.be/mNaMsu8zLa8?si=txmIoOqqo-RpR0wA>

*Марія Бєгунова,
Олександра Нежута,
Харківський національний медичний університет,
здобувачі вищої освіти
І медичного факультету
Науковий керівник: к. філол. н. Т. Скорбач*

ВПЛИВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В МЕДИЧНІЙ СПІЛЬНОТІ

У дослідженні взаємозв'язку української літератури з формуванням національної ідентичності на особливу увагу заслуговує її вплив на медичну спільноту. Література є не лише джерелом знань та розваг, а й потужним каталізатором формування ідентичності та цінностей. Дослідження показують, що шедеври української літератури мають значний вплив на професійну та особистісну ідентичність медичних працівників.

Протягом століть українська література відігравала важливу роль у